

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

Гомельскі універсітэт

№ 13 (875)   Чацвер, 1 верасня 1994 г.   Газета заснавана ў верасні 1969 года   Выходзіць два разы ў месяц   Цана дагаворная

СЁННЯ — ЮБІЛЕЙ НАШАЙ ГАЗЕТЫ

тыў рэдакцыі шматтыражнай газеты «Гомельскі універсітэт», усіх аўтараў і чытачоў з 25-годдзем з дня выхаду ў свет яе першага нумара.

Стварэнне друкаванага органа ў толькі што адкрытым тады нашым універсітэце з'явілася знамянальнай падзеяй для ўсяго яго калектыву.

На працягу чвэрці стагоддзя газета ўсебакова асвятляла шматграннае жьццё вядучай вышэйшай навучальнай, навуковай і культурнай установы Беларускага Палесся, у сілу сваіх магчымасцей дапамагала вырашаць стаячыя перад ГДУ задачы і праблемы на шляху яго станаўлення і развіцця.

Жадаем, каб і ў далейшым газета

паспяхова спраўлялася са сваімі адказнымі і пачэснымі абавязкамі, выклікала ў чытачоў пастаянную цікавасць, карысталася ў іх папулярнасцю і падтрымкай.

*Чытацкі савет
універсітэту
Гомельскага
дзяржаўнага
універсітэту
20.05.94*

Аўтограф-пажаданне народнага дэпутата Рэспублікі Беларусь З.Пазняка.

УПЕРШЫНЮ ў РЭСПУБЛІЦЫ

У адпаведнасці з пастановай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь з сёлетняга года праводзіцца свята беларускай пісьменнасці і друку. Яно прымеркавана на 4 верасня. Аднак масавыя мерапрыемствы, прысвечаныя яму, пачаліся з 28 жніўня. Праграму ўваходзяць навукова-практычныя канферэнцыі, усеагчымыя сустрэчы, кніжна-ілюстрацыйныя выставы, чытальніцкія канферэнцыі. На кінаэкранах пачалі дэманстравацца кінафільмы пра вялікіх беларускіх

асветнікаў. У школах і навучальных установах першыя ўрокі і лекцыі закранаюць пытанні беларускай культуры і мовы.

Заклучны этап свята — у нядзелю. Гамяльчан і гасцей горада запрашаюць у сквер па вуліцы Савецкай. У 11 гадзін тут пачнецца цэнтралізаванае шэсце, а затым адбудуцца сустрэчы з паэтамі, празаікамі, журналістамі. Прадугледжаны таксама вусныя выпускі газет, віктарыны, выставы, канцэрты.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты фізічнага факультэта горача віншуюць дацэнта кафедры агульнай фізікі ПІНЧУКА Вячаслава Рыгоравіча з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені доктара тэхнічных навук і доктара тэхнічных навук з гэтай жа кафедры МЕЛЬНІЧЭНКУ Ігара Міхайлавіча з прысваеннем яму Атэстацыйнай калегіяй Мінадукацыі Рэспублікі Беларусь вучонага звання прафесар.

ПЕРАМОЖЦЫ КОНКУРСУ

У мінулым навучальным годзе быў аб'яўлены конкурс на лепшыя публікацыі, фотаздымкі, прысвечаныя 25-гадоваму юбілею ГДУ. Лепшыя прадстаўленыя матэрыялы апублікаваны на старонках «Гомельскага універсітэта».

Па выніках конкурсу вызначаны пераможцы. Імі сталі нашы

самы актыўны няштатны аўтар студэнтка 1 курса /цяпер ужо другога/ гісторыка-юрыдычнага факультэта Алена Кадол і рэдактар газеты матфака «Беспредел» Ірына Такоева, якая з дапамогай архіўных дакументаў і ўспамінаў выдавочцаў падрыхтавала серыю цікавых публікацый аб гісторыі станаўлення і развіцця нашай навучальнай установы.

Пераможцы конкурсу атрымалі грашовыя прэміі.

СЁННЯ	♦ 1	♦ 2-3-4	♦ 5	♦ 7
	Газеце "Гомельскі універсітэт" -- 25 гадоў.	Успаміны першага рэдактара, выступленні яго паслядоўнікаў.	За месца ва універсітэце.	Клопаты прафсаюза.
У	Свята пісьменнасці і друку.		♦ 6	♦ 8
			Ці рамантычна быць правадніцай?	Інфармацыя аб розным.
НУМАРЫ:				

СЛОВА -- ПЕРШАМУ РЕДАКТАРУ

"... МНЕ ПАМЯТНЫ ТОЙ ГОД, ПРАЖЫТЫ РАЗАМ З "ГОМЕЛЬСКИМ УНІВЕРСІТЭТАМ"

СТАЛАСЦЬ ПРЫЙШЛА І ДА НАС

У нашым універсітэце ёсць яшчэ выкладчыкі старэйшага пакалення і шмат малодшага, з ліку яго першых выпускнікоў, якія добра памятаюць дзень 1-га верасня 1969 года. Тады на пасвячэнні першакурснікаў у студэнты пачатковага універсітэцкага набору ўдзельнікі ўрачыстасці разбіралі і з цікавасцю чыталі новае выданне -- шматтыражную газету "Гомельскі універсітэт". І вось з дня выхаду яе першага нумара мінула 25 гадоў! Хутка і непрыкметна. Што ж, такі наш імклівы час у паўсядзённых клопатах і турботах.

Першым рэдактарам універсітэцкай газеты быў малады журналіст Уладзімір Гулевіч, які ахвотна пагадзіўся падзяліцца сваімі ўспамінамі з чытачамі сённяшняга юбілейнага нумара нашай газеты. Праз год яму на змену прыйшоў Кастусь Калінаў, які ўжо доўгі час працуе на Гомельскай студыі тэлебачання. Пасля яго пэўны час газета рэдагавалася на грамадскіх пачатках на чале з загадчыкам кафедры філасофіі дацэнтам У.С.Сідаравым. Урэшце пакаштаваць рэдактарскага хлеба давалося выпускніку універсітэцкай аспірантуры Міколе Воінаву (цяпер Мікалай Мікалаевіч -- прарэктар ГДУ па вучэбнай рабоце, дацэнт). І вось ужо без малага 22 гады ў руля рэдакцыі газеты аўтар гэтых радкоў.

За чвэрць стагоддзя ў поўным сэнсе слова сталасць прыйшла і да нашай газеты. Па многіх водзых універсітэту без яе проста не абыйсціся. Яна -- люстэрка універсітэцкага жыцця, стаіць на пульсе яго дзейнасці. На старонках "Гомельскага універсітэта" выступаюць са сваімі публікацыямі выкладчыкі і студэнты, аспіранты і супрацоўнікі -- усе, каму ёсць пра што сказаць, чым падзяліцца.

Сёння прыемна адзначыць, што ў розныя гады з нашай шматтыражкай плённа супрацоўнічалі многія студэнты, якія затым сталі вядомымі пэратамі і прызямі. На пачатку яе выдання ў поўны голас заявілі пра сябе Віктар Ярац, Ніна Шклярэва, Таіса Мельчанка, Міхась Башлакоў, Рыгор Андрэявец, Алесь Дуброўскі. Іх таленавітымі паслядоўнікамі сталі Анатоль Сыс, які цяпер лічыцца агульнапрызнаным лідэрам маладой беларускай паэзіі, Вольга Курганіч, Ларыса Раманава, цяперашні рэдактар мінскай гарадской газеты "Добры вечар" Анатоль Эзэаў, намеснік галоўнага рэдактара часопіса "Першацвет" Едрусь Акулін, загадчык аддзела прозы часопіса "Малодосць" Анатоль Казлоў, літаратуразнаўца з кафедры рускай літаратуры ГДУ Іван Афанасьеў, які летась быў прыняты ў Саюз пісьменнікаў Рэспублікі Беларусь. Сярод тых, хто пачынаў спробу пярэ з нашай шматтыражкай, членамі беларускай пісьменніцкай арганізацыі стала ўжо каля дзесятка найбольш здольных аўтараў. Прыкладна столькі ж прыйшло ў навуку і маюць цяпер вучоныя ступені і званні.

Можна нагадаць шмат імёнаў былых студэнтаў, якія ў гады вучобы актыўна друкаваліся на старонках "Гомельскага універсітэта" і аддалі перавагу не набытай, а журналісцкай прафесіі. Гэта адказны сакратар "Гомельскай праўды" педагог па адукацыі Мікалай Новік, філолаг карэспандэнт гэтай жа газеты Алес Шведаў, загадчыкі аддзелаў раённых газет Галіна Карнач з Кармы і Уладзімір Емяльяненка з Рагачова і многія іншыя.

З першых публікацый на старонках нашай газеты і рэкамендацыі яе рэдакцыі для гаспадарства на факультэт журналістыкі пачынаўся творчы шлях Яраслава Шымава. Цяпер яго імя стала вядомым многім чытачам беларускіх і расійскіх выданняў.

...25 гадоў! Гэта пара сталасці. Азіраючыся назад, бачым узлёты і прабелы. Хочацца, каб было больш першага і як мага менш -- апошняга. А паколькі кожная газета -- выданне калектыўнае, дасягаць пастаўленай мэты мы можам толькі агульнымі намаганнямі. Таму мы вельмі зацікаўлены, каб нашы аўтары, чытачы часцей выказвалі свае пажаданні, уносілі прапановы, як палепшыць універсітэцкую шматтыражку, зрабіць яе больш баявітай і змястоўнай. Якія для гэтага трэба асвятляць тэмы і ўвесці новыя рубрыкі, што варта змяніць у паліграфічным афармленні? За кожную такую параду мы будзем толькі ўдзячны.

Ул. БАЛОГА, рэдактар шматтыражнай газеты "Гомельскі універсітэт", член Саюза журналістаў Рэспублікі Беларусь.

Фота 1969 г.

ГУЛЕВИЧ Уладзімір Міхайлавіч

/невялікая анкета з «вялікага» жыцця/

Нарадзіўся ў Гомелі ў 1942 годзе. Атрымаўшы атэстат сталасці ў 1959 годзе, пайшоў за рабочай спецыяльнасцю ў Гомельскае тэхнічнае вучылішча N 3. Скончыў яго ў сакавіку 1961 года і да лістапада таго ж года працаваў на «Гомсельмашы» слесарам-рамонтнікам.

Затым тры гады аддаў Савецкай Арміі. У 1964 годзе прама з армейскай службы паступіў у Беларускі дзяржаўны універсітэт на аддзяленне журналістыкі. Скончыў яго ў ліпені 1968 года і адразу ж пайшоў працаваць у Гомельскую раённую газету «Маяк», спачатку літработнікам, потым адказным сакратаром. А роўна праз год мяне «кінулі» на новую пасаду -- рэдактара шматтыражкі «Гомельскі універсітэт».

Яшчэ амаль праз год, у чэрвені 1970-га, новы «кідок» -- у Хойнікі, у рэдакцыю раённай газеты «Ленінскі сцяг». Там я адпрацаваў рэдактарам да жніўня 1977 года, да паступлення ў Мінскую ВПШ. Скончыў яе ў 1979 годзе, але яшчэ ў час вучобы стаў працаваць у газеце «Советская Белоруссия» загадчыкам аддзела прапаганды.

У лістападзе 1981 года Старшыня Савета Міністраў Аляксандр Нікіфаравіч Аксёнаў запрасіў да сябе памочнікам. На гэтай пасадзе працаваў да чэрвеня 1984 года. Затым быў прызначаны намеснікам дырэктара Беларускага тэлеграфнага агенцтва /БЕЛТА/, дзе зараз і працую. Праўда, завемся мы зараз піншаму -- Беларускае інфармацыйнае агенцтва /БЕЛІНФАРМ/.

У мяне двое дарослых дзяцей. Сын пасля заканчэння факультэта радыёфізікі і электронікі Белдзяржуніверсітэта працуе ў Мінску, дачка на алошнім курсе Белдзяржуніверсітэта, вучыцца на філалагічным факультэце.

Для нашага горада гэта навіна была сапраўды сенсацыйнай: у нас, у Гомелі, адкрываецца дзяржаўны універсітэт!

Шоў 1969 год, тады я працаваў адказным сакратаром у рэдакцыі гомельскай раённай газеты «Маяк». Якое было наша творчае жыццё ў раёнцы? Больш за ўсё пісалі пра надой і прывагі, ворыва ды ўборку ўраджаю... Я, гарадскі хыхар, выпускнік факультэта журналістыкі Белдзяржуніверсітэта, з ахвотай угрызаўся ў нялёгкую навуку раённага газетчыка. Трэба ж было неак уцяміць, што зябліва -- гэта не жонка зябліка, а падрыхтоўка глебы, што манка -- гэта не назва расліны, а пшанічныя крупы, што... Адным словам, вучыцца было чаму. Такіх ведаў універсітэт не даваў.

І толькі я ўжо амаль спасціг, што ж агульнага паміж сталіцай Канады і другім укосам травы, чым адрозніваецца запуск каровы ад запуску ракеты, як мяне /было гэта ў ліпені/ паклікалі ажно ў абласны камітэт партыі, у сектар друку. Вось тады я, як кажучь, на ўласнай скуры адчуў, што адкрыццё Гомельскага дзяржаўнага універсітэта -- не проста навіна, а суровая рэальнасць. Суровая, бо мне прапанавалі пасаду рэдактара універсітэцкай шматтыражнай газеты. Ну, як прапанавалі? У тых кабінетах просьба ці прапанова гучалі як загад. Маўляў, апраўдвай высокі давер высокага органа. А хочаш ты ці не -- гэта іх не цікавіла. І я пайшоў апраўдваць...

Што казаць, страшнавата было. Хлопец я яшчэ малады, нядаўна са студэнцкай лаўкі, а тут на табе -- рэдактар. Прычым газеты, якую трэба было стварыць з нічога. Адно супакройвала: усё ж ва ўніверсітэцкім жыцці я разбіраўся крыху больш, чым у сельскай гаспадарцы.

Пайшоў да рэктара ствараемага універсітэта вядомага вучонага Уладзіміра Аляксеевіча Беллага. Не ведаю, як была ўспрынята мая асоба, а на мяне ён зрабіў моцнае ўражанне. Такі мажны мужчына, рухавы, імклівы ў размове, гарой навісае над табой. "Гэты не дасць прадыху", -- падумаў я і не памыліўся.

Рэктар увесь час трымаў газету ў полі свайго зроку, бо добра разумее, што без яе цяж-

ка згуртаваць прафесарска-выкладчыцкі калектыў, зрабіць студэнцкае жыццё цікавым і разнастайным.

Рэктар выслушаў мае прапановы па стварэнні першага нумара шматтыражкі, якую назвалі проста -- "Гомельскі універсітэт". Дамовіліся, што газета ў асобных артыкулах раскажа пра ўсе факультэты.

Наогул, трэба было давесці да чытача, што ж гэта такое -- новая навучальная установа, чым яна будзе займацца, каго стане рыхтаваць, хто ў ёй будзе працаваць. У.А.Беламу асабліва важна было падкрэсліць высокую кваліфікацыю выкладчыцкіх кадраў, сярод якіх набралася нямала дактароў і кандыдатаў навук, прафесараў, дацэнтаў. Хацелася, каб усе ў краіне адразу ж зразумелі, што ГДУ -- прэстыжная ВНУ.

Хаця, думаю, абітурыентаў

Анатоль Рудчанка. Фота 1969 г.

мала цікавіць, які тытул у выкладчыка. Больш іх хвалюе, ці вялікі ўступны конкурс? Дарэчы, даведаўшыся пра новую ВНУ, у Гомель панаехала столькі жадаючых паступіць амаль што з усіх куткоў СССР, што праблем з наборам дастойнага кантынгенту не было.

Прыемна было, што і сам рэктар згадаўся выступіць з артыкулам. Прынамсі, ён патрабаваў ад усіх выкладчыкаў і службовых універсітэцкіх асоб рэгулярна пісаць у сваю газету, каб было ўсім бачна, хто над чым і як працуе.

Але гэта былі толькі агульныя контуры першага нумара. За два тыдні трэба было мець усе матэрыялы /а газета, вядома, не малая, чатыры паласы фармату раёнкі перыядычнасцю раз у тыдзень/. Ды і якая ж газета без фотаздымкаў. А з пішучых, рэдагуючых, карэктуючых, здымаючых і г.д. толькі я адзін.

Вось і давалося мне стаць і рэдактарам, і карэспандэнтам, і машыністкай, і карэктарам, і адказным сакратаром, і кур'ерам, які раз-пораз на грамадскім транспарце гайсаў паміж універсітэтам і фабрыкай "Палесдрук", дзе было дамоўлена друкаваць шматтыражку. І ўсё гэта за 120 рублёў у месяц -- такі мне паклалі аклад, а ганарару, вядома ж, у шматтыражцы не было.

Газета, зразумела, не мела і свайго клішыраванага загалова. Шукаць графікаў, мастакоў, рабіць ім заказ -- значыць згубіць час. А ён прыспешваў. Таму за адну з начэй сам намаляваў некалькі варыянтаў загалова, адзін з якіх і быў адобраны начальствам. На "Палесдруку" зрабіў цынкавае клішэ. Гатоў быў зрабіць сам і фотаздымкі, але ж прыйшла дапамога: на работу ва ўніверсітэт узялі фатографа -- Анатоля Рудчанку.

Ён толькі асвойваў гэту справу, але асвойваў старанна і творча. Анатоль па сумяшчальніцтву і стаў фотакарэспандэнтам газеты. Так што са здымкамі праблем не было.

Здаецца, я тады быў здольны на ўсё, мог нават сам, калі б запатрабавалася, набраць уручную, зварстаць і аддрукаваць нумар. Гэта сёння, з вышыні прайшоўшага чвэрцьстагоддзя і набытага жыццёвага вопыту, разумею, што мой энтузіязм прыкрываў нечый бюракратычны недагляд, недапрацоўку. Ці ж гэта так ужо цяжка было абкамаўскім клеркам /а прэса была вочынай партыйных органаў/ загадзя падумаць аб тым, што універсітэту патрэбна газета, што неабходна своечасова стварыць рэдакцыйны калектыў? Разумею і тое, што я пераацэньваў свае магчымасці, адзін робячы ўсю газету. На мой сённяшні розум, яна ат-

рымалася, мякка кажучы, не надта змястоўнай і цікавай.

Але ж які я быў шчаслівы, калі 1 верасня ўбачыў аддрукаваным першым нумар "Гомельскага універсітэта"! Здавалася, што ўсе сівыя прафесары і важныя дацэнты з павагай паглядаюць на мяне, рэдактара шматтыражкі, а цнатлівыя студэнткі-першакурсніцы быццам толькі і робяць, што, сустракаючыся са мной ў калідоры, таемна апускаюць вочы долу і пяшчотна прыціскаюць да грудзей свежы нумар "маёй" газеты. І як шкада, што ён у мяне не захаваўся. Як гаворыцца, "што імеем -- не хранім..." Ды ці і асэнсоўваў я тады сваеаабліваю гістарычнасць той падзеі.

Кожны наступны нумар таксама даваўся нялёгка, як нялёгка пачыналася і жыццё ўніверсітэта. Але справа рухалася. Я пазнаёміўся з многімі выкладчыкамі, аспірантамі, студэнтамі... У хуткім часе сфарміраваўся няштатны актыву газеты. Асаблівых праблем з тым, чым запоўніць чатыры паласы газеты, не было. Нават даводзілася рабіць "палітычную" выбракоўку матэрыялаў. Справа ў тым, што кіраўнікі некаторых факультэтаў і кафедр, асобныя выкладчыкі хацелі ператварыць старонкі шматтыражкі ў поле сваіх унутраных "разборак", не заўсёды прыстойных. Запомніўся адзін прафесар-філолаг /не стану называць яго прозвішча/, які літаральна закідваў рэдакцыю сваімі артыкуламі. Каб яны ўсе друкаваліся, то газету смела можна было назваць "Рускі язык и литература". І растлумачыць яму гэта было вельмі цяжка.

Так і рабілі мы ўдваіх з Анатолем Рудчанкам газету.

Работа ў шматтыражцы была мне па душы. На мой погляд, газета ад нумара да нумара становілася ўсё больш прывабнай. Не ведаю, ці заўважылі гэта ў абкаме партыі, але раптоўна ў канцы мая 1970 года мяне паклікалі туды і далі новую, больш высокую пасаду -- рэдактара Хойніцкай раённай газеты. Пачаўся новы этап майго журналісцкага існавання. І колькі не было потым адметных падзей, бадай, больш іншых мне памятных той год, пражыты разам з "Гомельскім універсітэтам". Гэта як першае каханне...

Уладзімір ГУЛЕВИЧ.

БАБІЎ ПАХ ДРУКАРСКАЙ ФАРБЫ

Шчыра ганарыліся мы, студэнты, супрацоўнікі, выкладчыкі педагагічнага інстытута тым, што на базе яго быў створаны дзяржаўны ўніверсітэт. Другой, на наш погляд, па значнасці падзеяй у жыцці калектыву стала рашэнне выдаваць шматтыражную газету "Гомельскі ўніверсітэт". З хваляваннем і прадчуваннем незвычайнага, новага, цікавага чакалі мы яе кожную суботу /тады менавіта ў гэты дзень што-тыднёва выходзіла газета/. Звыклія да насценных газет мы з гонарам удыхалі пах друкарскай фарбы. Ішоў час. Спачатку першы рэдактар Ул. Гулевіч пайшоў на павышэнне, а потым і другі -- К. Калінаў -- аказаўся на іншай працы. У парткоме задумаліся: як быць? У горадзе не было журналіста, свабоднага ад работы. Ды і зарплата даволі сціплая -- 120 рублёў без прэміяльных і гана-рараў.

Было вырашана даручыць на грамадскіх пачатках выконваць абавязкі рэдактара загадчыку кафедры філасофіі, намесніку сакратара парткома па ідэалагічнай рабоце У. С. Сідараву. Варта зазначыць, што Уладзімір Сцяпанавіч хоць і не меў спецыяльнай падрыхтоўкі, але валодаў журналісцкай хваткай, быў ча-

лавекам вялікай эрудыцыі, прайшоў да таго часу немалы жыццёвы шлях і франтавыя дарогі Вялікай Айчыннай. Ён стварыў невялікі творчы калектыв з маладых выкладчыкаў розных кафедраў і спецыяльнасцей: мовазнаўцы і тонкага стыліста Міколы Рымшы; літаратуразнаўцы і пачынаючага тады пісьменніка Міколы Родчанкі; батаніка, які ўжо меў невялікі вопыт раённага газетчыка, Ігара Карабанава.

У хуткім часе далучыўся да іх і я -- аспірант кафедры рускай літаратуры. Да таго часу даволі актыўна друкаваўся ў перыядычных выданнях. Быў у мяне і некаторы вопыт рэдактарскай і выдавецкай дзейнасці. У студэнцкія гады разам з сённяшнім начальнікам упраўлення культуры Гомельскага аблвыканкома, выпускніком філфака, здольным паэтам і мастаком Алегам Маісеенкам выпускалі факультэцкую насценную газету. У гады працы ў школе таксама рэдагаваў насценную і выпускаў радыёгазету.

Адным словам, крыху падвучыўшы працаваць з карэктарам, паліграфістамі, бухгалтарскімі тонкасцямі, Уладзімір Сцяпанавіч зрабіў мяне амаль рэдактарам. Пэўны час я падпісваўся і за рэдактара.

Было цяжка, але цікава. Надшыоў час заканчэння аспірантуры -- 1 лістапада 1971 года. Мяне выклікалі вельмі паважаныя і адносна грозныя тады рэктар ўніверсітэта У. А. Белы і сакратар парткома У. В. Казлоў. Яны павіншавалі мяне з заканчэннем аспірантуры /дарэчы, нас было тады толькі двое выпускнікоў: я і батанік, будучы дэкан біялагічнага факультэта В. Я. Верамейчык / і прапанавалі стаць афіцыйна рэдактарам шматтыражкі. Вагацца ў тым кабінэце мне, маладому камуністу, было нават і небяспечна. Я пагадзіўся і, як кажуць, умрогся ў рэдактарскі воз. Разам з літсупрацоўнікам Раманам Пінскім мы кожны тыдзень выдавалі ўніверсітэцкую шматтыражку. А праз год мяне выклікалі ў Гомельскі гарком Кампартыі Беларусі і прапанавалі стаць лектарам.

Я перадаў няхітрыя пажыткі прафесійнаму журналісту У. П. Балогу. І вось ужо звыш двух дзесяткаў гадоў Уладзімір Паўлавіч робіць газету, асвятляючы жыццё нашага шматлікага калектыву. Шчыра дапамагаюць яму цікавы журналіст Тамара Дубяк і маладая супрацоўніца Галіна Тарапына.

Плёну Вам у рабоце, новых творчых здабыткаў!

Мікола ВОІНАЎ.

ЯК Я СТАЎ ФОТАКОРАМ

Мая праца ў якасці фотакарэспандэнта пачалася з такога выпадку. Пасля афармлення ўсіх неабходных фармальнасцей у аддзеле кадрў ўніверсітэта я пазнаёміўся з рэдактарам Уладзімірам Гулевічам. На наступны дзень ён дае мне заданне: сфатаграфавальце для газеты вядомага тады спартсмена Уладзіслава Сапею, які ўстанавіў сусветны рэкорд у бегу на 100 м. Сам спартсмен трэніраваўся ў асноўным у Маскве. Ва ўніверсітэт ён прыязджаў здаваць экзамены па індывідуальнаму графіку. Дамовіліся са спартсменам аб здымках на ўніверсітэцкім стадыёне.

Прыходжу своечасова. На бегавой дарожцы бачу некалькіх спрынтэраў і, натуральна, сярод іх Уладзіслава.

(Заканчэнне на 7 стр.)

ДА ВЫНІКАЎ УСТУПНЫХ ЭКЗАМЕНАЎ-94

КОНКУРС -- САМЫ ВЫСОКІ

Сёлетні набор студэнтаў у Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скарыны мае істотныя адметнасці. Па-першае, ён стаў юбілейным -- 25-м па ліку, па-другое, за ўвесь час існавання ГДУ склаўся самы высокі конкурс: на кожнае месца прэтэндавала 2,4 абітурыента. Прычым, ні на адну спецыяльнасць не было менш за паўтара чалавека, чаго таксама раней не назіралася. І яшчэ: дуплі прыкметна ўзрос прэстыж філалага. Калі, напрыклад, на беларускае аддзяленне некалькі гадоў таму можна было паступіць амаль з аднымі тройкамі, дык цяпер тут патрабаваліся даволі высокія балы. Так, конкурс на спецыяльнасці "Беларуская мова і літаратура", "Руская мова і літаратура" раўняўся 3,3, "Руская і беларуская мовы і літаратуры" -- 3,2, "Англійская мова" -- 2,9, "Нямецкая мова" -- 1,9, "Руская мова і літаратура" і "Англійская мова" -- 1,8. На іншых факультэтах конкурс быў наступным: біялагічным -- 2,6; матэматычным -- педагагічным патоку -- 1,7, прыкладнай матэматыцы -- 2,2; фізічным -- педагагічным патоку -- 1,6, вытворчым -- 1,5, на спецыяльнасць "Аўтаматызаваныя сістэмы апрацоўкі інфармацыі" -- 2,2; на факультэце фізічнай культуры і спорту -- 3,1; эканамічным на спецыяльнасці "Эканоміка і кіраванне вытворчасцю" -- 2,3, "Бухгалтарскі ўлік, аналіз і аўдыт" -- 2,6; геалагічным на геалогію і разведку карысных выкапняў -- 1,7, геаграфію і англійскую мову -- 2,4, геаграфію і нямецкую мову -- 1,7; гістарычным -- на гісторыю і англійскую мову -- 3,3, гісторыю і нямецкую мову

-- 1,7, правазнаўства -- 2,9. Усяго ва ўніверсітэт паступала 1890 чалавек. Вытрымалі экзамены -- 1016, 580 абітурыентаў здалі іх на "добра" і "выдатна". Сярод абітурыентаў было 470 медалістаў сярэдніх школ і 24 выпускнікі, якія закончылі тэхнікумы і СПТВ з

ВЫПРАБАВАННЕ БЫЛО НЯЛЁГКІМ

дыпламамі з адзнакай. На першым жа экзамене пацвердзілі свае выдатныя веды адпаведна 178 і 6 паступаючых. Усяго ж першакурснікамі з гэтай катэгорыі сталі 312 і 14 абітурыентаў. Як бачна з прыведзеных дадзеных, студэнтамі ГДУ сёлетняга набору стала нямногім больш за 67% медалістаў і яшчэ, менш чырвонадыпломнікаў. У параўнанні з папярэднімі наборамі гэты паказчык апусціўся ўніз. Найбольшая колькасць медалістаў паступала на спецыяльнасць "Правазнаўства" -- 54. Але толькі 39-ці з іх папачасціла стаць першакурснікамі.

ПРАХАДНЫЯ БАЛЫ

Першымі на залічванне ва ўніверсітэт сталі выпускнікі яго падрыхтоўчага аддзялення, якія здалі выпускныя экзамены без троек, а тыя, хто меў здавальняючыя адзнакі, праходзілі па агульнаму конкурсу. Сярод першакурснікаў, закончыўшых ПА, аказалася 74 чалавекі. Без экзаменаў па субяседаванню ў ГДУ залічана 60 абітурыентаў, па-за курсам паступіла 30 чалавек, па мэтаваму прыёму -- 178, па дагаворах -- 106, у тым ліку 52 на спецыяль-

насць "Правазнаўства". Самым высокім, а дакладней максімальным -- 15-аказаўся праходны бал на спецыяльнасць "Англійская мова". 13 балаў гарантавалі паступленне на спецыяльнасць "Гісторыя і англійская мова", 12 -- на спецыяльнасці: "Руская мова і літаратура", "Беларуская мова і літаратура", "Беларуская мова і літаратура і англійская мова".

мова", "Прыкладная матэматыка", "Бухгалтарскі ўлік, кантроль і аўдыт", "Эканоміка і кіраванне", "Правазнаўства", "Геаграфія і англійская мова", "Біялогія і хімія"; 11 -- на спецыяльнасці: "Руская і беларуская мовы і літаратуры", "Нямецкая мова", "Матэматыка", "Аўтаматызаваныя сістэмы апрацоўкі інфармацыі", "Геаграфія і нямецкая мова"; 10 -- на спецыяльнасці: "Руская мова і літаратура і англійская мова", "Фізічная культура і спорт". Мінімальнай колькасці балаў -- 9 -- хапіла для таго, каб быць залічанымі на спецыяльнасці фізічнага факультэта, "Геалогія і разведка карысных выкапняў", "Гісторыя і нямецкая мова". На спецыяльнасці вытворчага патоку фізічнага факультэта і "Руская мова і літаратура і англійская мова" недабрана на планавыя месцы па аднаму першакурсніку, на "Геалогію і разведку карысных выкапняў" -- 3. На спецыяльнасць "Англійская мова" залічана на пяць чалавек больш. А на спецыяльнасць "Правазнаўства" за кошт спонсарскіх узносаў прынята дадаткова да плана цэлая акадэмічная група. Усяго ва ўніверсітэт сёлета

прынята 875 юнакоў і дзяўчат. 79 з іх вучыліся ў базавых школах ўніверсітэта ў спецыяльных класах падрыхтоўкі. Першакурснікамі ГДУ стаў і 261 слухач падрыхтоўчых курсаў.

ВІЗІТНАЯ КАРТКА ПЕРШАКУРСНІКАЎ

Сярод залічаных сёлета ва ўніверсітэт 560 дзяўчат /64%/ і 315 юнакоў /36%/. Як ні дзіўна, але слабая палавіна пераважае на спецыяльнасці "Правазнаўства" -- 57%. На спецыяльнасцях "Руская мова і літаратура і англійская мова", "Руская і беларуская мовы і літаратуры", "Руская мова і літаратура і англійская мова", "Беларуская мова і літаратура і англійская мова", "Нямецкая мова" толькі адны дзяўчаты. Юнакоў больш за ўсё на спецыяльнасці АСАІ і факультэце фізічнай культуры і спорту -- адпаведна 84 і 80%. Сярод сёлетніх першакурснікаў 630 дзяўцей служачых, 231 -- рабочых і ўсяго толькі 14 -- калгаснікаў. Сярод залічаных -- 697 сёлетніх выпускнікоў школ. 14 чалавек маюць стаж па выбранай спецыяльнасці. Беларусы -- 736 чалавек, рускіх -- 110, украінцаў -- 22, іншых нацыянальнасцей -- 7. 3-за межаў Беларусі ў наш ўніверсітэт паступіла 8 чалавек. Асноўны кантынгент навабранцаў -- 554 чалавекі -- гамяльчане. Тым не менш, праблемы з уладкаваннем у інтэрнат застаюцца. Рэктарат, грамадскія арганізацыі, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты ўніверсітэта гарача вінуюць усіх юнакоў і дзяўчат, якія сталі сёлета першакурснікамі вядучай вышэйшай навучальнай установы Беларускага Палесся, са знамянальнай у іх жыцці падзеяй і жадаюць плённай вучобы, актыўнай грамадскай працы, развіцця сваіх творчых здольнасцей.

СЯРОД ПЕРШЫХ ЧЫТАЧОЎ І СУПРАЦОЎНІКАЎ

Мне радасна ўсведамляць, што сярод тых, хто ўпершыню пачуў голас нашай шматтыражкі, знаходзіўся і я. Мы, першы набор ўніверсітэта, 1 верасня 1969 года на Дні першакурсніка бясплатна атрымалі першы нумар гэтай газеты. Тагачасны рэктар ўніверсітэта У. А. Белы ў час гэтай урачыстасці, памятаецца, сказаў: -- Я рады паведаміць вам, што, падарыўшы гэту газету, урад аказаў нам вялікі гонар, бо свайго друкаванага органа не маюць зараз многія салідныя ВНУ рэспублікі. Першакурснікі з нецярпеннем чакалі кожны нумар свайго штотыднёвай газеты. Адтуль яны атрымлівалі самыя важныя навіны з жыцця ўніверсітэта, звесткі з самых розных галін навук. З верасня 1973 года па нейкай прычыне пачалі па чарзе прыцягваць студэнтаў да вычитвання набораў пасля вёрсткі /да карэктарскіх абавязкаў/. Потым так атрымалася, што я пачаў хадзіць на "Палесся" выпускаць універсітэцкую газету /вызвалялі ад заняткаў/. Яшчэ да паступлення ва ўніверсітэт у Лунінецкай раённай газеце і ў "Чырвонай змене" было змешчана некалькі маіх заматак. Друкаваліся мае матэрыялы і ў "Гомельскім ўніверсітэце". Нават аднойчы два вершы былі

апублікаваны. Змешчана было і некалькі фотаздымкаў, зробленых мною. Напэўна, усё гэта разам узятая з "явілася прычынай таго, што з 1973 ці 1974 г. мяне разам з аднакурснікам Алесем Лозкам (цяпер к.філ.н.) залічылі на адну стаўку літсупрацоўніка. З гэтага часу пачалося маё рэгулярнае выступленне ў перыядычным друку. Усё супрацоўніцтва з газетай "Гомельскі ўніверсітэт" прыпадае на час рэдагавання яе Уладзімірам Паўлавічам Балогам. Не крывячы душой кажу, што яму я абавязаны блізім сяброўствам з журналістыкай і за гэты шчыра ўдзячны. Жадаю сваёй роднай газеце росквіту, мужнення і расцягваць свой век да бясконцасці.

К.УСОВІЧ, заг. музея лабараторыі Ф.Скарыны.

«НАМ ЛЮБЫЕ ДОРОГИ ДОРОГИ»

Ничего на свете лучше нету,
Чем бродить друзьям по
белу свету.
Тем, кто дружен, не
страшны тревоги,
Нам любые дороги дороги.

Высветлілася, што радкі гэтай немудрагелістай песенькі з мультфільма «Врэменскія музыканты» з'яўляюцца не чым іншым, як гімнам праваднікоў. Але аб гэтым мы даведаліся ўжо тады, калі сталі працаваць нароўні з вопытнымі праваднікамі. А спачатку былі ўгаворы бацькоў, курсы падрыхтоўкі і, канешне, самы хвалюючы і адказны момант — здача экзаменаў, што даюць права працаваць у студэнцкім атэрадзе праваднікоў пасажырскіх вагонаў. А каб вам не здалася, што я перабольшваю, скажу: жадаючых паехаць працаваць на чыгунцы толькі ў напрамку «Гомель-Адэса» было 60 чалавек, з якіх (пасля ўсіх угавораў і адгавораў, а галоўнае — здачы экзаменаў) засталася 17. А быў жа яшчэ і маскоўскі напрамак, экзамены на які былі яшчэ больш строгімі, і ў гэтыя брыгады набіралі ў асноўным тых, хто раней ужо працаваў правадніком.

Дык вось, каб даць вам уяўленне аб складанасці і нашым страху перад экзаменамі, скажу: акрамя таго, што ад нас патрабаваліся адказы на 6 пытанняў па розных прадметах у білеце, трэба было яшчэ і пагутарыць па гэтых тэмах з інструктарамі. Для многіх гуманітарыяў з нашай брыгады толькі адна назва гэтых прадметаў была ў навінку, не кажучы ўжо аб змеце. Ну, уявіце: электраабсталяванне або механічнае абсталяванне вагонаў, былі, праўда, і менш пужаючыя,

хоць і не менш складаныя, такія як «Арганізацыя пасажырскіх перавозак» або «Правілы тэхнікі эксплуатацыі і інструкцыі сігналізацыі», і ўжо зусім простыя і зразумелыя «Ахова працы і пажарная бяспека».

Канешне, цяпер гэтыя словы сталі для нас зразумелымі гэтак жа, як і тыя, якія мы ўжывалі штодня за партай ва ўніверсітэце. А на самым пачатку гэта была сапраўдная «кітайская грамата».

Наша работа пачалася з інструктажу і стажыровачнай паездкі, у якую многія з нас ехалі з думкай: «Навошта яна патрэбна?» Мы ж усё быццам бы

вады, то брудная і мокрая пасцельная бялізна, то ў вагоне — душна, то холадна. Усё гэта стварае непрыемнасці для пасажыраў. А ў правадніка — свае цяжкасці: узвінчаныя пасажыры, якія загадзя настроены на канфлікт, калі нават

добра зчліваць правадніка часта натыкаецца на ледзяную браню незадавальнення пасажыраў. І трэба ж старацца іх супакоіць, каб «из искры не возгорелось пламя», зняць напружанне, размясціць тых, у каго аказаліся двайныя білеты на адно месца, а на станцыях трэба сачыць, каб ніхто не адстаў ад поезда. Прыёмка і здача бялізны — гэта таксама не вельмі

гляд, з чым мы пазнаёмліся ў час стажыровачнай паездкі, — гэта работа лагранічнікаў і мытнікаў на Украіне.

Але ўсё ж я не магу сказаць, што наша работа складалася з адных цяжкасцей. Было, напрыклад, вельмі прыемна, калі да цябе ў вагон трапляў у якасці пасажыра хтосьці са знаёмых, а тым больш, калі ён з універсітэта. Былі ў нас, канешне, і свае камічныя моманты і святы. У гэтае лета мы па праву адзначалі Дзень чыгуначніка. І хаця ў гэты дзень наша брыгада была ў паездцы, свята ўдалося, тым больш, што яно было двайное: Света і Валодзя Тумары святкавалі сваё паркалёвае вяселле. На ім была ўся атрыбутыка студэнцкай кампаніі — песні пад гітару, а галоўнае, торт, выпечаны гаспадыняй урачыстасці.

Дарога зрабіла нас сябрамі — студэнтаў з розных курсаў і факультэтаў: гісторыкаў, правазнаўцаў і фізікаў, эканамістаў і матэматыкаў. Бо без дружбы, узаемавыручкі і падтрымкі цяжка ў дарозе. Гэтым летам яна знаёмілася з намі, а мы пазнавалі дарогу, а самае галоўнае — сябе.

Да сустрэчы на наступнае лета, дарога! І колы зноў будуць адступваць: «Нам любые дороги дороги...»

Алена КАДОЛ,
студэнтка II курса
гісторыка-юрыдычнага
факультэта.

Да ўраі нашымурыскаму

З сённяшняга дня ў юнакоў і дзяўчат, якія сталі студэнтамі, пачынаецца новае жыццё -- невядомае, нязвяданае. Што чакае іх на працягу прадстаячых пяці гадоў у ГДУ? Па-першае, канешне ж, вучоба, настойлівая, карпатлівая, каб здзейснілася мара па набываццю жаданай прафесіі. Але студэнцкае жыццё -- гэта не толькі лекцыі, семінары, экзаменацыйныя сесіі. Будуць у ім цікавыя, разнастайныя мерапрыемствы -- конкурсы, канцэрты, фестывалі, сустрэчы з творчымі людзьмі, а ў час канікулаў -- захапляючыя падарожжы, добры адпачынак.

Зрабіць вашы студэнцкія гады цікавымі, памятнымі будуць імкнуцца грамадскія арганізацыі універсітэта. Сярод іх -- прафком студэнтаў ГДУ, задача якога абараняць інтарэсы тых, хто з'яўляецца членам прафсаюза адукацыі і навукі. Трэба сказаць, што многія студэнты ацанілі вартасці членства ў прафсаюзе. Аб гэтым сведчаць лічбы: з

4250 юнакоў і дзяўчат 4117 стаяць на ўліку ў студэнцкай прафсаюзнай арганізацыі ГДУ. Ім гарантуецца сацыяльная абарона -- аказанне матэрыяльнай дапамогі, забеспячэнне пуцёўкамі для лячэння і аздараўлення, ільготнымі праезнымі білетамі ў грамадскім транспарце і інш. Да таго ж, у нашым універсітэце прафкомам студэнтаў пры садзейнічанні рэктарата два гады назад быў створаны фонд сацыяльнай дапамогі студэнтам, які курыруе не толькі сірот, маладыя сем'і, што маюць дзяцей, але заўсёды гатовы прыйсці на дапамогу маладому чалавеку ў вельмі складанай матэрыяльнай сітуацыі. Так, толькі за чэрвень бягучага года з яго сродкаў было выплачана студэнтам 3 млн. 700 тыс. рублёў.

Важны напрамак работы прафсаюзнай арганізацыі -- аздараўленне студэнцтва, прычым, не толькі ў час зімовых і летніх канікулаў, а на працягу

МЫ ДУМАЕМ АБ ВАС

ўсяго года. Маладыя людзі, якія маюць патрэбу ў санаторна-курортным лячэнні, стаяць на ўліку ў прафкоме на атрыманне пуцёвак у здраўніцы па профілю свайго захворвання. Шкада толькі, што з развалам СССР, не ўсе ранейшыя славы курортных месцаў сталі для нас цяпер даступнымі і адпачываць, лячыцца мы можам толькі, у асноўным, у межах сваёй рэспублікі. Так было, напрыклад, гэтымі летам. Студэнтаў ГДУ прымалі санаторыі "Крыніцы", "Буг", "Рассвет", "Нарач", "Бярэсце", маладзёжны цэнтр "Юнацтва", пансіянат адпачынку "Спадарожнік", а таксама турбазы, санаторыі-прафілакторыі Гомельшчыны. А на поўдзень, у прыватнасці, у Адэсу, Сімферопаль змаглі паехаць на адпачынак толькі 17 чалавек, хаця жадаючых пазагараць, пакупацца ў Чорным моры было намнога больш. Гэта, канешне, нас засмучае, але ўсё ж прафком студэнтаў робіць усё магчымае, каб і ў

сённяшніх найскладанейшых умовах жыцця забяспечыць пуцёўкамі большую колькасць людзей.

У пэўнай ступені зняць вастрэбу гэтай праблемы мы можам дзякуючы ўласнай аздараўленчай установе універсітэта -- санаторыю-прафілакторыю. На працягу года студэнты могуць праходзіць у ім лячэнне і аздараўленне. Тут выдатнае медыцынскае абсталяванне, якому могуць нават пазайздросціць іншыя лячэбныя ўстановы. Тут дзейнічаюць 11 шматпрофільных кабінетаў. Штогод ва ўніверсітэцкай здраўніцы лечыцца і адпачывае звыш адной тысячы студэнтаў.

Студэнцкі прафсаюз імкнецца рабіць усё магчымае для таго, каб малады чалавек у гады вучобы адчуваў клопат аб яго матэрыяльным становішчы, здароўі. Таму думайце і рабіце свой выбар.

Н.КОЛТЫШАВА,
старшыня прафкома студэнтаў.

ЯК Я СТАЎ ФОТАКОРАМ

(Заканчэнне. Пачатак на 4-й стар.)

Вяду здымкі універсітэцкім фотаапаратам "Кіеў-4", які ў той час быў найбольш папулярным сярод фотажурналістаў. Раптам адчуў штосьці няладнае. Машинальна паглядзеў на лічальнік кадраў і адразу кінула ў жар. Лічальнік паказваў канец плёнкі і, прычым, даўно. Усё, думааю, праваліўся з першага задання. А спартсмены заканчвалі трэніроўку. Сапея таксама.

Хутка бягу ў лабараторыю, якая знаходзілася на першым паверсе вучэбнага корпуса N 1. Хутка працяўляю плёнку. З толькі што зробленых мной здымкаў ўсяго толькі два кадры, ды і то, на мой погляд, не зусім удалыя. На душы крыху адлегла, але не зусім. Непакоіла, як на гэта паглядзіць рэдактар? Толькі ж усяго два кадры, ды і тыя не такія як трэба.

Зробленыя фотакарткі прыношу ў рэдакцыю на наступны дзень. Кладу на стол

рэдактару. Той уважліва паглядзеў і кажа: "Адзін з іх, бадай, пойдзе".

З нецярпеннем чакаю чарговы нумар газеты. І вось яна ў мяне ў руках. Здымак У.Сапее змешчаны на 4-й паласе. Пададзены буйным планам і глядзіцца з густам. Затым яго выкарысталі рэспубліканскія выданні.

Адпрацаваў я ў газеце "Гомельскі універсітэт" даволі доўга. Шмат гадоў быў звязаны з абласной і рэспубліканскай прэсай. І ўвесь час з задавальненнем успамінаю свае першыя крокі ў фотажурналістыцы, якія пачыналіся з універсітэцкай шматтыражкі. Гэтыя дні не забудуцца для мяне ўсё жыццё.

Анатоль РУДЧАНКА.

Па ўсёй нашай рэспубліцы праводзяцца мерапрыемствы, прысвечаныя першаму Дню беларускага пісьменства і друку. Уключыўся ў іх і наш універсітэт, які ісоўч ім'я пачынальніка беларускага друку Францыска Скарыны.

Супрацоўнікі музея-лабараторыі Ф.Скарыны з задавальненнем прадстаўляюць сваё памяшканне, матэрыялы і экспанаты як для універсітэцкіх, так і гарадскіх мерапрыемстваў. Мы маем магчы-

ЗАСЛУЖАНЫ ПОСПЕХ "ДЗЯННІЦЫ"

Вясной бягучага года адзначыў свой пяцігадовы юбілей вядомы далёка за межамі нашай рэспублікі творчы калектыў -- народная харавая капэла ГДУ "Дзянніца". За гэты невялікі адрэзак часу ён значна наблізіўся да вяршынь выканаўчага майстэрства, таму невыпадкова быў запрошаны для ўдзелу ў міжнародным фестывалі духоўнай музыкі "Магутны Божа", які праходзіў у ліпені ў г.Магілёве. На гэты творчы форум з'ехаліся шматлікія калектыўныя і асобныя выканаўцы з самых розных краін бліжняга і далёкага замежжа. Адзеньвала выступленне ўдзельнікаў фестывалю

прадстаўнічае журы, у якое ўваходзілі многія вядомыя творчыя людзі, нават з сусветным імем.

Капэла "Дзянніца" на чале са сваім мастацкім кіраўніком Мікалаем Казловым за кароткі час змагла падрыхтаваць да фестывалю сваю новую канцэртную праграму духоўнай музыкі і выступіла з вялікім поспехам, стала яго дыпламантам, заняўшы ганаровае трэцяе месца сярод шматлікіх, цікавых сваёй творчай манерай выканання калектываў. Яна атрымала дыплом фестывалю, а таксама каштоўны сувенір.

Т.НІКАЛАЕВА.

ПРЫСВЯЧАЕЦА НАЦЫЯНАЛЬНАМУ СВЯТУ

масць паказаць наведвальнікам мікрафільмы і ксеракопіі скарынаўскіх старадрукаў, правесці экскурсіі, гутаркі і вучэбныя заняткі са студэнтамі ГДУ і школьнікамі горада Спадзяемся, што лабараторыя тэхнічных сродкаў навучання прадставіць нам тэлевізар і магнітафон для паказу студэнтам і выкладчыкам мастацкага і дакументальнага відэафільмаў "Я, Францыск Ска-

рына" і "Францыск, сын Скарынін". Універсітэцкая бібліятэка разгортае кніжныя выставы "Пісьменства і друк Беларусі -- крыніцы культуры і духоўнасці".

3-га верасня павінен адбыцца літаратурна-музычны вечар "Мастацкая самадзейнасць супрацоўнікаў і студэнтаў -- паказчык адукаванасці і культуры калектыву універсітэта".

К.УСОВІЧ,
загадчык музея лабараторыі
Ф.Скарыны.

17 жніўня 1994 г. пасля цяжкай і працяглай хваробы памёр заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі, акадэмік Акадэміі навук Беларусі, доктар тэхнічных навук, прафесар Уладзімір Аляксеевіч Белы.

У.А.Белы нарадзіўся 8 чэрвеня 1922 г. у г.Краснадары. Сваю педагогічную і навуковую дзейнасць У.А.Белы пачаў у 1945 г. пасля заканчэння Растоўскага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту. У 1953 г. ён паспяхова закончыў аспірантуру, абараніў кандыдацкую дысертацыю і быў накіраваны ў г.Гомель для арганізацыі Беларускага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту.

У 1959 г. ён арганізаваў і ўзначаліў лабараторыю тэхнічнай механікі. Ім быў сфарміраваны новы навуковы напрамак - механіка металапалімерных сістэм, важнае месца ў якім занялі даследаванні трэння і зносу палімерных матэ-

Уладзімір БЕЛЫ Аляксеевіч

рыялаў. За кароткі час У.А.Белы вырас у выдатнага вучонага, асноўныя навуковыя дасягненні якога належалі да даследавання ўзаема сувязі надмалекулярнай пабудовы і фрыкцыйных уласцівасцей, механахімічных з'яў і прыроды адгезіі металапалімернага фрыкцыйнага кантакту, рэалогіі фактычнай плошчы дакранання. Яго шматлікія навуковыя вынікі знайшлі адлюстраванне ў выдадзеных ім манаграфіях, некаторыя з іх перакладзены за мяжой. Здольнасці глыбокага навуковага даследчыка акадэмік У.А.Белы ўдала спалучаў з практычнай вынаходніцкай дзейнасцю. Ён аўтар больш як 300 вынаходстваў, ім атрымана

некалькі дзесяткаў патэнтаў замежных дзяржаў. Дасягненні заслужанага вынаходніка Б С С Р акадэміка У.А.Белага адзначаны чатырма залатымі медалямі ВДНГ.

За гады сваёй навукова-арганізацыйнай дзейнасці акадэмік У.А.Белы стварыў сусветна вядомую навуковую школу ў г.Гомелі -- Інстытут механікі металапалімерных сістэм АНБ. Сярод яго вучняў 17 дактароў навук і больш 50 кандыдатаў, якія працуюць у Беларусі і іншых краінах СНД.

У.А.Белы праводзіў вялікую навукова-арганізацыйную работу як галоўны рэдактар усесаюзнага навукова-тэарэтычна-

га часопіса "Трение и износ", як член экспертнага савета УАК СССР. Таленавіты арганізатар навукі, ён шмат зрабіў на пасадах дырэктара Інстытута металапалімерных сістэм АНБ, рэктара Гомельскага і Белдзяржуніверсітэтаў, віцэ-прэзідэнта АНБ.

За шматгадовую плённую дзейнасць У.А.Белы быў узнагароджаны ордэнамі Леніна, Кастрычніцкай рэвалюцыі, Працоўнага Чырвонага Сцяга, ганаровымі граматамі Вярхоўнага Савета БССР.

Светлая памяць пра У.А.Белага, таленавітага вучонага, выдатнага арганізатара навукі, цудоўнага чалавека назаўсёды застанецца ў сэрцах усіх, хто ведаў яго і працаваў разам з ім.

Лукашэнка А.Р., Грыб М.І., Чыгір М.М., Ганчар В.І., Сушчэня Л.М., Высоцкі М.С., Гарэцкі Р.Г., Ганчарэнка А.М., Астапчык С.А., Капуцкі Ф.Н., Шамяткоў Л.А., Барысевіч М.А., Яшчарыцын П.І., Плескачэўскі Ю.М.

ГОМЕЛЬСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ імя Ф.СКАРЫНЫ

- аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасадаў па кафедрах:
- тэорыі і методыкі фізічнай культуры - дацэнта;
- усеагульнай гісторыі - асістэнта, старшага выкладчыка;
- рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства - асістэнта /2/;
- эканамічнай інфарматыкі і АСК - асістэнта /2/;
- аўтаматызаваных сістэм апрацоўкі інфармацыі - асістэнта;
- геафізікі - асістэнта;
- фізвыхавання - выкладчыка;
- гісторыі ўсходнеславянскіх народаў - дацэнта;
- беларускай мовы - дацэнта /2/;
- нямецкай і французскай моў - старшага выкладчыка, дацэнта;
- беларускай культуры - загадчыка кафедры;
- агульнай фізікі - старшага выкладчыка;
- аптыкі -- старшага выкладчыка;
- лячэбнай фізічнай культуры -- загадчыка кафедры, выкладчыка;
- эканамічных тэорыі -- дацэнта;
- тэарэтычнай фізікі -- дацэнта;

Тэрмін падачы заяў -- не пазней аднаго месяца з дня апублікавання паведамлення.
Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г.Гомель, вул. Савецкая, 104.
РЭКТАРАТ.

ЧАКАЕМ ПАДТРЫМКІ

Як вядома, яшчэ нядаўна падпіска на перыядычныя выданні праводзілася адразу на год або квартал ці месяц. Пачынаючы ж з сёлетняга года ў сувязі з пастаянным ростам цэн падпісная сума ўстанаўліваецца не больш чым на квартал.

Адбыліся змяненні і ў арганізацыі падпіскі на "Гомельскі універсітэт". Раней яна праводзілася таксама на ўвесь год. Цяпер жа падпіска афармляецца паасобна на вучэбны семестры. Паколькі ў летнія месяцы, з прычыны студэнцкіх канікулаў, наша газета не выходзіць, падпіска на яе ўключае верасень-снежань месяцы. Падпісная цана на гэты перыяд устанаўліваецца ў суме 200 рублёў.

Сабраныя студэнтамі, выкладчыкамі і супрацоўнікамі грошы на "Гомельскі універсітэт" праз бухгалтэрыю здаваць у касу ГДУ. Спадзяемся, што нашай газеце будзе акавана вамі, дарагія чытачы, хоць і мінімальная ў параўнанні з фактычнымі затратамі на яе выданне, але ўсё ж неабходная фінансавая падтрымка.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі, увесь калектыў ГДУ імя Ф.Скарыны глыбока смуткуюць з выпадку смерці першага рэктара нашага універсітэта акадэміка Белага Уладзіміра Аляксеевіча і выказваюць сваё спачуванне яго сям'і і родным.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, географічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

"Гомельскі універсітэт" -- газета Гомельскага дзяржаўнага універсітэта імя Ф.Скарыны.
Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.
Рэгістрацыйны № 221

Спонсары газеты -- Цэнтральны райсавет народных дэпутатаў г. Гомеля; НВП "Сучасныя тэхналогіі", прафком студэнтаў.
Газета набрана і аверстана на настольна-выдавецкім комплексе ІВЦ ГДУ, аддрукавана на Гомельскай фабрыцы "Палесдрук".

Рэдактар
Ул. БАЛОГА
Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1500 экз.
Заказ 988
Падпісана да друку 26.08.94.